

191 Engelsholm Slot (Højskole)

Engelsholm Højskole ligger ved den sydlige bred af Engelsholm Sø. Engelsholm var oprindeligt en hovedgård, kendt siden 1452, og var ejet af Lange Brahe slægten ca. 1525-1730. Fra 1731 til 1754 ejet af storkøbmand Gerhard H. de Lichtenberg, Horsens. Hovedgården blev overtaget af Jysk Landhypothekeforening i 1931, som 1932 udstykkede jorderne i 16 lodder (se nr. 192). Det 17. lod blev udstykket som et mindre gårdbrug (56 tdl.) og omfattede resterne af hovedgårdens avlsbygninger. Slottet blev købt og indrettet til højskole i 1940.

Hovedbygningen, slottet, er fredet. Det er opført af Knud Brahe i 1593, sandsynligvis efter idé af brøderen, astronomen Tycho Brahe, og antagelig med den kgl. bygmester Hans v. Steenwinkel som arkitekt. Slottet står på et snævert fredet voldsted med vandfyldte grave på fire sider. Slottet er restaureret i 1737, hvor tårnene fik de "lichtenbergske" blytækte løgspir. Restaureret igen i 1880 og i 1940 ved arkitekt Karl Kristensen, da den omdannedes



til højskole og fik elevværelser på loftet, og køkkenbygning mellem nordtårnene. Efter brand i 1952 er slottet endnu engang restaureret ved arkitekt Malling Pedersen, Vejle.

Avlsgården blev i 1737 flyttet og lagt symmetrisk over for slottet. Det meste af anlægget blev nedrevet lige efter 1931 og kun et hjørne, to længer i vinkel, blev stående.

Gårdbruget på den 17. lod indrettet i en del af hovedgårdens avlsbygninger. Stuehuset opført i 1937

De var i 1880 omsat i grundmur og kampesten. Fra 1931 til 1967 indgik de som driftsbygninger i et mindre landbrug sammen med stuehuset over for, der blev opført i 1937. Da højskolen udvidede i 1967 købte man det lille landbrug. De to avslænger blev indrettet til værksteder og stuehuset indrettet til elevværelser.

Højskolens andre funktionsbygninger fra perioden indtil 1967 omfatter Stalden, Mejeriet og Laden.

Bygningerne ligger symmetrisk over for slottet med Laden i midten foran voldgravsbroen og med Stalden og Mejeriet på flankerne. Stalden er sandsynligvis opført ca. 1880,



indrettet til værelser i 1940. Mejeriet er en pendant til Stalden opført 1947 til værelser ved arkitekt Malling Pedersen. Bygningen er nedrevet og genopført som forstanderbolig 2006 i stil med det tidligere Mejeri. Laden er opført 1957 ved arkitekt Jørgen Andresen til værelser og undervisningslokaler. I 1984 blev Fæstalden opført ved arkitekt Kresten Andresen, til elevværelser. Søhuset, nordøst for slottet ved søen oppe på bakken, er opført 1880 som landarbejderbolig, nu værksted og atelier for glaskunstner. I 2018 er der vedtaget en ny lokalplan for en større udvidelse af højskolen, hvor nye bygninger "genskaber" den oprindelige avlsgård og flere andre bygninger rives ned. Planen realiseres i etaper fra 2020.

Parken er antagelig anlagt af Knud Brahe i årene efter slottets opførelse, som en urte- og rosenhave. Den er siden videreført og omlagt af Gerhard de Lichtenberg i 1737 som barokhave med symmetrisk anlagte bede, plæner og damme, klippede træer og buske samt terrænforskydninger i form af volde og trappeforløb. Sidst i 1800-tallet blev parken tættest på slottet omlagt i landskabelig stil efter anvisning af H.A. Flindt. I 2009 blev parken med støtte fra Realdania restaureret og barokhaven blev delvist genskabt.



"Agerumsladen" ny undervisningsbygning under opførelse 2020.



Parken og hovedbygningen



Fæstalden



Sti mod Nørup



Mejeriet - forstanderbolig

Sårbarhed: Slot og omliggende bygninger er sårbare over for væsentlige ændringer af arkitektur og omgivelser. Haveanlægget er sårbart over for terrænændringer.



Udsigt fra Nørup Kirke mod Engelsholm Slot